

V Bruseli 13. novembra 2019
(OR. en)

14051/19

Medziinštitucionálne spisy:

2018/0216(COD)

2018/0217(COD)

2018/0218(COD)

AGRI 543
AGRILEG 194
AGRIFIN 75
AGRISTR 71
AGRIORG 82
CODEC 1624
CADREFIN 370

POZNÁMKA

Od: Predsedníctvo

Komu: Rada

Č. dok. Kom.: 9645/18 + COR 1 + ADD 1
9634/18 + COR 1 + ADD 1
9556/18 + REV 1 (en, de, fr) + COR 1

Predmet: Balík reforiem SPP na obdobie po roku 2020
– *Aspekty SPP súvisiace so životným prostredím a klímou – spoločná, ambiciózna a flexibilná ekologická architektúra*

S ohľadom na zasadnutie Rady pre poľnohospodárstvo a rybárstvo 18. novembra 2019 delegáciám v prílohe zasielame dokument predsedníctva na rokovanie na tému „aspekty SPP súvisiace so životným prostredím a klímou – spoločná, ambiciózna a flexibilná ekologická architektúra“ vrátane otázok na usmernenie diskusie ministrov.

DOKUMENT PREDSEDNÍCTVA NA ROKOVANIE
O ASPEKTOCH SPP SÚVISIACICH SO ŽIVOTNÝM PROSTREDÍM A KLÍMOU –
SPOLOČNÁ, AMBICIÓZNA A FLEXIBILNÁ EKOLOGICKÁ ARCHITEKTÚRA

Na zasadnutí Rady pre poľnohospodárstvo a rybárstvo 15. júla 2019 si ministri vymenili názory na aspekty spoločnej poľnohospodárskej politiky (SPP) po roku 2020 súvisiace so životným prostredím a klímou. Predsedníctvo pred zasadnutím vypracovalo dokument na rokovanie (10622/19) a požiadalo ministrov, aby vyjadrili názory na najpodstatnejšie prvky návrhu Komisie a aby zvážili možné zlepšenia potrebné na dosiahnutie želanej vyššej úrovne ambícií v oblasti životného prostredia a klímy.

Mnohé delegácie vyjadrili podporu (hoci v rôznej miere) vyššej úrovni ambícií budúcej SPP v oblasti životného prostredia a klímy v porovnaní so súčasnosťou. Delegácie tiež zdôraznili, že je dôležité: i) zabezpečiť primerané financovanie, aby sa zohľadnili náročnejšie environmentálne podmienky, ii) znížiť administratívne zaťaženie poľnohospodárov aj príslušných orgánov, a to aj pri kontrolách súvisiacich s kondicionalitou, a iii) umožniť členským štátom zohľadniť pri vykonávaní požiadaviek svoje miestne potreby, čím sa zabezpečí väčšia flexibilita, ako aj jednoduchšie a zrozumiteľnejšie ustanovenia.

Mnohí ministri tiež poznamenali, že je potrebná ďalšia technická práca, a Rada poverila Osobitný výbor pre poľnohospodárstvo (OVP), aby pokračoval v rokovaníach s cieľom ďalej rozvíjať návrhy týkajúce sa tejto témy. Počas jesene pokračovala technická práca aj v pracovnej skupine pre horizontálne poľnohospodárske otázky.

1. Doterajšie výsledky pri zvyšovaní úrovne ambícií SPP v oblasti životného prostredia a klímy

Kondicionalita (články 11 a 12 nariadenia o strategických plánoch a príloha III k nemu) predstavuje z hľadiska životného prostredia a klímy spoločné základné kritérium EÚ na získanie podpory. V návrhu Komisie sa mnohé existujúce požiadavky na ekologizáciu a krížové plnenie začleňujú do novej posilnenej kondicionality, ktorá bude základným kritériom na prijímanie platieb v rámci strategického plánu SPP.

Posilnenú kondicionalitu budú členské štáty pretavovať do vnútroštátnych noriem, pričom zohľadnia svoje špecifiká a potreby. Cieľom práce po sebe nasledujúcich predsedníctiev (Rakúsko, Rumunsko, Fínsko) bolo objasniť požiadavky súvisiace s kondicionalitou a zabezpečiť potrebnú flexibilitu, aby sa zohľadnili rôzne miestne podmienky a okolnosti v celej Európe.

Je potrebné, aby sa kondicionalita ako základné kritérium vzťahovala na čo najväčší podiel poľnohospodárskej pôdy EÚ. Dôležité je však tiež dosiahnuť rovnováhu medzi administratívnym zaťažením spojeným s kontrolami kondicionality a environmentálnym vplyvom **drobného poľnohospodárstva**. Preto sa zdá, že pokiaľ ide o malé poľnohospodárske podniky, je opodstatnený jednoduchší režim kontrol a určité výnimky v prípade sankcií v súvislosti s kondicionalitou.

Predsedníctvo sa domnieva, že návrh znenia, ktorý je predmetom diskusie o kondicionalite a ktorý obsahuje nové prvky noriem týkajúcich sa dobrého poľnohospodárskeho a environmentálneho stavu pôdy (GAEC) a povinných požiadaviek týkajúcich sa hospodárenia (SMR), predstavuje vyššiu úroveň ambícií v oblasti životného prostredia a klímy, ako je súčasná základná úroveň. Zároveň sa ním zabezpečujú rovnaké podmienky a členským štátom sa poskytuje flexibilita potrebná na prispôsobenie noriem a požiadaviek miestnym situáciám a potrebám.

V záujme zjednodušenia by sa členským štátom poskytol potrebný priestor pri vykonávaní **kontrol a sankcií v súvislosti s kondicionalitou (články 84 – 87 horizontálneho nariadenia)**. V prípade nesúladu by boli sankcie primeranejšie vzhľadom na jeho dôsledky na dosiahnutie cieľa príslušnej normy alebo požiadavky.

Predsedníctvo tiež pracovalo na ďalšej zmene a konsolidácii návrhu právnych textov týkajúcich sa SPP, najmä pokiaľ ide o tieto prvky, ktoré sú dôležité pre riadenie strategických plánov členských štátov a ktoré môžu prispieť k dosiahnutiu ambícií v oblasti životného prostredia a klímy:

- **oprávnenosť pôdy (článok 4 písm. c) nariadenia o strategických plánoch):** predsedníctvo navrhlo zmenu pravidiel upravujúcich oprávnenosť pôdy na priame platby s cieľom zabezpečiť, aby tieto pravidlá nebránili environmentálnym ambíciám budúcej SPP. Týmto prístupom sa predíde tomu, aby poľnohospodári stratili podporu z dôvodu požiadaviek týkajúcich sa posilnenej kondicionality, a tiež sa im poskytnú stimuly na to, aby prijali ekologické režimy, čím sa zvýši ich príspevok k dosiahnutiu environmentálnych a klimatických cieľov;
- **finančná flexibilita (články 88 a 89 nariadenia o strategických plánoch):** návrhmi znenia predsedníctva by sa výrazne znížilo riziko straty finančných prostriedkov v prípade nižšieho využívania niektorých intervencií, najmä ekologických režimov, ako sa očakávalo. V rámci určitých obmedzení, ktoré členské štáty zdôvodnia vo svojom strategickom pláne, by flexibilita tiež umožnila presúvať finančné prostriedky z iných intervencií vo forme priamych platieb, a to napríklad na ekologické režimy, ak sa ekologické režimy využívajú vo vyššej miere, než sa očakávalo. Tým by sa zabezpečilo, že ekologické režimy zostanú atraktívne a že hodnotné projekty dostanú primerané finančné prostriedky aj v prípade, že ich využívanie je iné, než sa pôvodne plánovalo, čo predstavuje riziko vzhľadom a skutočnosť, že ekologické režimy sú novými nástrojmi, pri ktorých neexistujú predchádzajúce skúsenosti s ich plánovaním/vykonávaním.

Predsedníctvo sa v rámci legislatívneho návrhu tiež podrobne zaoberalo viacerými **typmi intervencií, ktoré prispievajú k cieľom v oblasti životného prostredia a klímy**. Upresnilo sa predovšetkým znenie článku 28 (ekologické režimy), článku 65 (záväzky riadenia), článku 66 (oblasti s prírodnými prekážkami), článku 67 (určité povinné požiadavky) a neproduktívne prvky v článku 68 (Investície), pričom texty podporuje veľká väčšina členských štátov. Pokiaľ však ide o ekologické režimy, zostáva otvorená otázka dobrovoľného alebo povinného uplatňovania systému v členských štátoch.

V rámci **sektorových intervencií** sa diskutovalo o percentuálnom podiele operačných fondov operačných programov organizácií výrobcov, ktoré sa majú zamerať na environmentálne a klimatické účely, názory členských štátov sa však naďalej líšia.

2. Úvahy pre ďalšiu prácu

Okrem uvedených právnych prvkov a požiadaviek zostáva nevyriešená otázka týkajúca sa požadovaného finančného príspevku strategických plánov SPP k cieľom v oblasti životného prostredia a klímy. O tejto otázke sa diskutovalo v súvislosti s reformou a niektoré členské štáty napríklad navrhli vyčleniť určitý podiel priamych platieb na ekologické režimy, stále však pretrvávajú veľké rozdiely, pokiaľ ide o názory a preferencie.

Návrh Komisie obsahuje v odôvodneniach všeobecný cieľ dosiahnuť v rámci SPP 40 % výdavkov súvisiacich s klímou a v článku 87 sa ustanovuje metóda na sledovanie výdavkov v oblasti klímy. Obsahuje aj konkrétnejší percentuálny podiel (30 %) rozpočtu Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka (EPFRV), ktorý by sa mal vyčleniť na ciele súvisiace so životným prostredím a klímou. V prípade intervencií v rámci prvého piliera bol navrhnutý minimálny podiel výdavkov (20 %) na operačné programy organizácií výrobcov v sektore ovocia a zeleniny.

Keďže strategický plán SPP by mal tvoriť súdržný celok zahŕňajúci intervencie v rámci oboch pilierov, predsedníctvo by chcelo navrhnúť zavedenie **jedného spoločného percentuálneho podielu** vzťahujúceho sa na celý strategický plán SPP, ktorý by bol venovaný cieľom v oblasti životného prostredia a klímy a rovnako uplatniteľný na všetky členské štáty. Prípadne by sa mohla pre každý členský štát určiť **pevne stanovená suma** financovania na tieto účely v rámci celého strategického plánu SPP. Inými slovami by existoval jeden spoločný percentuálny podiel alebo pevne stanovená suma financovania pokrývajúca oba piliere a **dotknutý členský štát by si mohol vybrať jednu alebo viacero intervencií v rámci prvého alebo druhého piliera či oboch z nich, ktoré by prispeli k dosiahnutiu tohto percentuálneho podielu alebo sumy**. Znamenalo by to, že členské štáty by si mohli vybrať tie intervencie, ktoré sú pre ne najvhodnejšie vzhľadom na ich miestne podmienky bez toho, aby si ich museli vyberať z konkrétneho piliera, čím by sa zabezpečila väčšia flexibilita pri navrhovaní strategického plánu SPP.

Namiesto toho, aby sa 30 % z druhého piliera pridelilo na ciele v oblasti životného prostredia a klímy, predsedníctvo navrhuje, že členské štáty by mali na tieto ciele vyčleniť určitý podiel z celkového finančného krytia SPP (prvý a druhý pilier).

Predseda sa domnieva, že spolu s povinnosťou zvýšiť ambície pri navrhovaní strategických plánov SPP podľa článku 92 by jeden spoločný percentuálny podiel alebo pevne stanovená suma boli dobrým spôsobom, ako zviditeľniť výdavky v oblasti životného prostredia a klímy, dosiahnuť vyššiu úroveň ambícií v oblasti životného prostredia a klímy v porovnaní so súčasnou situáciou a zabezpečiť spoločnú povahu „ekologickej architektúry“ SPP. Jednotný spoločný percentuálny podiel alebo pevne stanovená suma by zároveň umožnili členským štátom flexibilitu pri rozhodovaní o tom, či v závislosti od svojich okolností použijú viac intervencií z prvého alebo druhého piliera, za predpokladu, že sa dosiahne požadovaný percentuálny podiel alebo suma.

Spoločný percentuálny podiel by nahradil navrhovaný cieľ 30 % a mohol by sa **stanoviť neskôr, po prijatí rozhodnutia o VFR**, a to vo výške, ktorou by sa dosiahla vyššia úroveň ambícií v oblasti životného prostredia a klímy, ako je tomu v rámci súčasnej SPP. Cieľ pre operačné programy v sektore ovocia a zeleniny by sa zachoval, pričom by sa ešte musel prediskutovať jeho percentuálny podiel.

Intervencie prispievajúce k jednotnému spoločnému percentuálnemu podielu alebo pevne stanovenej sume

Predseda určilo predbežný zoznam typov intervencií, ktoré sa môžu zväziť na dosiahnutie jednotného spoločného percentuálneho podielu alebo pevne stanovenej sumy (upresní sa v právnom predpise):

- režimy v záujme klímy a životného prostredia (ekologické režimy) (článok 28 nariadenia o strategických plánoch);
- záväzky riadenia prispievajúce k cieľom v oblasti životného prostredia a klímy v druhom pilieri (článok 65 nariadenia o strategických plánoch);

- určitý percentuálny podiel finančných prostriedkov na kompenzáciu prírodných alebo iných prekážok súvisiacich s konkrétnou oblasťou (články 66 a 67 nariadenia o strategických plánoch);
- investície súvisiace s cieľmi v oblasti životného prostredia a klímy (článok 68 nariadenia o strategických plánoch);
- niektoré intervencie súvisiace s cieľmi v oblasti životného prostredia a klímy v rámci typov intervencií v určitých sektoroch;
- poradenské služby súvisiace s cieľmi v oblasti životného prostredia a klímy (článok 13 nariadenia o strategických plánoch);
- prenos poznatkov a spolupráca v súvislosti s cieľmi v oblasti životného prostredia a klímy (články 71 – 72 nariadenia o strategických plánoch).

Predsedníctvo by tiež chcelo navrhnúť, aby sa do nariadenia o strategických plánoch SPP doplnili osobitné ustanovenia týkajúce sa sledovania stanoveného percentuálneho podielu/sumy. V týchto ustanoveniach by sa mala zohľadniť viacročná povaha záväzkov v rámci druhého piliera. Preto by bolo logické monitorovať dosahovanie cieľa počas obdobia niekoľkých rokov a zabezpečiť mechanizmus, ktorým sa zaručí, že požadovaný percentuálny podiel/suma sa dosiahnu počas plánovacieho obdobia SPP.

Ministri sa vyzývajú, aby sa s ohľadom na uvedené skutočnosti na zasadnutí Rady pre poľnohospodárstvo a rybárstvo 18. novembra zamysleli nad týmito **otázkami**:

- Mohli by členské štáty potvrdiť zásadu jednotného spoločného vyhradeného podielu financovania na environmentálne a klimatické účely, ktorý by sa vzťahoval na oba piliere, majú na pamäti, že je potrebné túto otázku ďalej podrobne rozpracovať?
- Predstavoval by uvedený balík opatrení dostatočne robustný ale zároveň flexibilný rámec na dosiahnutie vyšších ambícií v oblasti životného prostredia a klímy v rámci budúcej SPP?